

# Pałac we Wroninie

Photogr. u. Verlag Conrad Krautwurst, Gnesenfeld No. 59



Wronin, den.....

von Rheinb.

# Zaczynając od początku...

Początki osadnictwa na terenie Wronina sięgają okolic X wieku. Jako datę pierwszej wzmianki o miejscowości tradycyjnie podaje się rok 1294. Wronin w okolicach Koźła na przełomie XV i XVI wieku znalazł się w rękach rodziny Perzinów, posiadających również Czechowice koło Gliwic. W 1511 roku świadkiem w dokumentach ziemskich księstwa opolsko-raciborskiego był Jan Perzyna. Dwa lata później Jan Wraninski z Wronina wraz z Stanisławem Poleskim poświadczali, pokrewieństwo z Mikołajem Dobieschowskim z Sobieszowa koło Koźła. W rękach rodziny Wraninskih wioska pozostała przez ponad sto lat. W 1713 roku nabył Wronin hrabia Jerzy Adam Franciszek von Gaschin (ur.1643r., zm.1719r.), właściciel licznych majątków na Górnym Śląsku. Po jego śmierci, najmłodszy syn Karol Ludwik von Gaschin odziedziczył m. in. Wronin, który najpewniej sprzedał wioskę Karolowi Józefowi hrabiemu von Hoditz.

W 1783 r. właścicielem Wronina był hrabia von Sedlnizky, rezydujący w powiecie głubczyckim. Od 1819 roku majątek we Wroninie należał do radcy Antona Himmla, posiadającego liczne dobra w powiecie kozielskim. W 1845 roku w skład Wronina wchodziły również folwark Heinrichsdorf i przysiółek Mierzęcic, liczący 5 domów, zamieszkałych przez 20 osób. W wiosce nadal działały młyn wodny i cegielnia. Na folwarku rodziny Himml hodowano m.in. 900 sztuk owiec merynosów. W 1855 roku Wronin miał 998 mieszkańców, a w 1861 roku – 1161 mieszkańców. Na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XIX wieku majątek we Wroninie przeszedł w ręce rodziny von Oheimb. Według książki adresowej z 1886 roku należące do Rudolfa von Oheimb włości Wronin z folwarkiem Waldhof liczyły 455ha, w tym 343ha pól uprawnych, 30ha łąk, 70ha lasów, 12ha dróg i podwórzy gospodarczych. W folwarku hodowano 55 koni, 157 sztuk bydła rogatego, 1300 owiec i 75 świń. W majątku działał również browar. W późniejszych latach hodowano także rasowe konie oldenburskie i kłacze półkrwi, bydło wschodniofryzyjskie oraz świny niemieckiej rasy szlachetnej.

W 1937 roku włości należały do Eriki von Koschützki-Larisch, z domu von Oheimb. Powierzchnia majątku wynosiła 480,4ha, w tym 314,4ha pól uprawnych, 20ha łąk, 5,5ha pastwisk, 104ha lasów, 6ha ogrodu, 30,5ha dróg i podwórzy gospodarczych. Na folwarku w dalszym ciągu hodowano konie rasy oldenburskiej, bydło wschodniofryzyjskie i świny niemieckiej rasy szlachetnej. Uprawiano głównie buraki cukrowe (ze względu na cukrownię w pobliskiej Polskiej Cerekwii; działa ona do dziś) i pszenicę. Nowością była farma lisów srebrnych i nutrii. Dobra w posiadaniu rodziny von Koschützki-Larisch pozostały do końca drugiej wojny światowej. Po 1945 roku przejęło je państwo polskie. Majątek został rozparcelowany, a zabudowania przekazano Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej.

# Pieczone Wronina



Odcisk z 1823 roku



Odcisk z 1927 roku



Odcisk z 1937 roku



Pocztówka z lat 1905-1909, widnieje na niej:  
kościół parafialny w Grzędzinie,  
Szkoła,  
Pałac we Wroninie,  
Gospoda ,  
oraz sklep.

# Historia

## Pałacu we Wroninie

Początki rezydencji we Wroninie nie są jasne. W 1783 roku właściciel miejscowości hrabia von Sedlnizky mieszkał w powiecie głubczyckim. Być może we Wroninie nie było jeszcze pałacu. Budynek mógł powstać w pierwszej połowie XIX wieku.

Po 1945 roku pałac przejęło państwo polskie. Brakowało pomysłu na zagospodarowanie budynku, który w krótkim czasie został doprowadzony do ruiny. Pod koniec lat pięćdziesiątych XXw. resztki pałacu wysadzili saperzy. Z dawnego majątku zachowały się zabudowania mieszkalne (dawne czworaki) i niektóre zabudowania gospodarcze dawnego folwarku, niestety są obecnie w stanie ruiny. W pobliżu zabudowań gospodarczych można zauważyć niewielkie zadrzewienie, będące pozostałością zaniedbanego i zdewastowanego parku.



fot: Petrus 2019

Pozostałości  
dawnych  
zabudowań  
gospodarczych  
przy pałacu.



Petrus © 2009



Petrus © 2009



fot: Petrus 2019

# Trochę o wyglądzie pałacu

Pałac był budynkiem murowanym z cegły, potynkowanym, założonym na planie prostokąta, podpiwniczonym, dwukondygnacyjnym, z użytkowym poddaszem, nakrytym płaskim dachem. Posiadał czteroosiową fasadę, z centralnym pozornym ryzalitem, poprzedzonym gankiem filarowym mieszczącym główne wejście. Bryłę budynku urozmaicał wydatny ryzalit i taras. Elewacje były bogato zdobione neorenesansowym i klasycystycznym detalem architektonicznym: boniowanie, opaski wokół otworów okiennych, płaskie nadokienniki, trójkątne gzymsy nadokienne, gzyms wieńczący z fryzem. Bogato zdobione wnętrza pałacu były świadkami licznych uroczystości rodzinnych.

Niestety dziś przez decyzję komunistycznej władzy o wysadzeniu pałacu możemy podziwiać go tylko na przedwojennych zdjęciach, które się zachowały.

Zdjęcia, na których możemy zobaczyć pałac z zewnątrz oraz niektóre pokoje w środku, wykonane w 1912 roku.



Wronin, den 30. 9. 1912.

Der Herr Bauer für der Dame  
Grufi und ruft Ihr respectvolle  
die Hand. All und Frey von  
ihm herschleiers sich seinen  
Sorgen für das Haus Trester an.

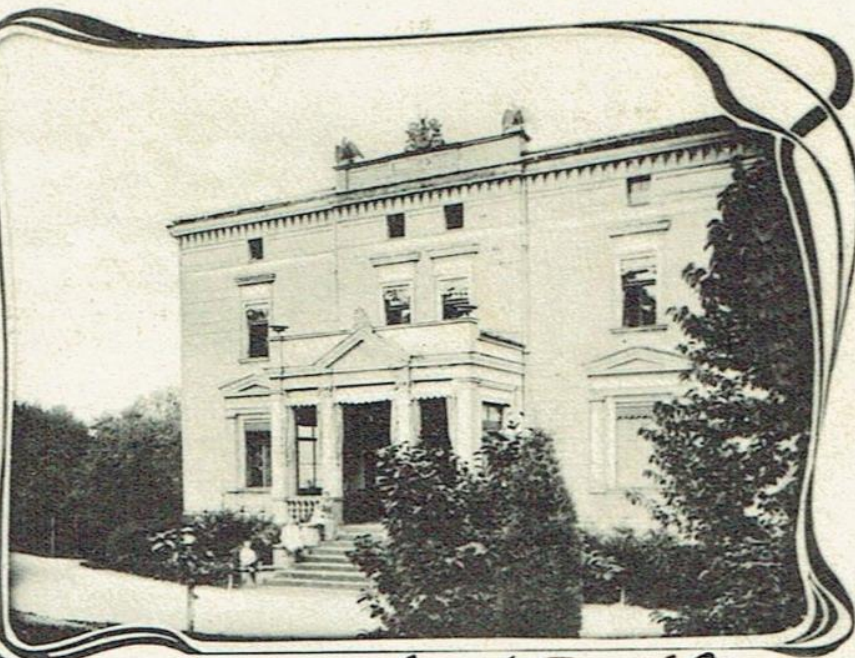
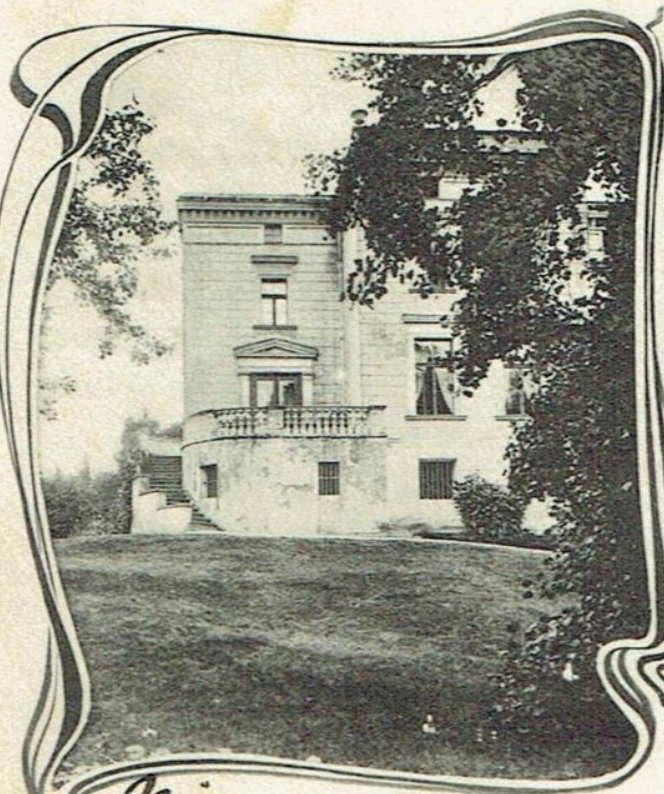
Hoffentlich hat neben der neue Klitte bar einmal das





# Fasada Pałacu, lata 1905-1909

Photogr. u. Verlag Conrad Krautwurst, Gudenfeld No. 59



Wronin, den 3. Juni 09.

Nials gefrat. Geitpe  
vom Geburtsdag bei m.  
Sturfter Heim:

Ving Budderbrook.

J. J.

# Źródła:

[https://pieczecieminne.pl/wyszukiwarka/?sfm\\_pow\\_n\\_niemiecka=Kreis%20Cosel&sfm\\_n\\_niemiecka\\_miejsc=Wronin](https://pieczecieminne.pl/wyszukiwarka/?sfm_pow_n_niemiecka=Kreis%20Cosel&sfm_n_niemiecka_miejsc=Wronin)

<https://eksploratorzy.com.pl/viewtopic.php?f=75&t=7584>

<https://www.palaceslaska.pl/index.php/indeks-alfabetyczny/w/1845-wronin>

[https://polska-org.pl/5594600,Wronin,Palac\\_Wronin\\_dawny.html](https://polska-org.pl/5594600,Wronin,Palac_Wronin_dawny.html)